

8. Реєстрація суб'єкта первинного фінансового моніторингу

8.1. Вимоги до реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його відокремлених підрозділів, порядок та підстави надсилання картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу Державному комітету фінансового моніторингу України

Випадки, коли суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен зареєструватись, визначені постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу» та постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами», згідно з якими:

- якщо повідомлення про фінансову операцію подається вперше, суб'єкт первинного фінансового моніторингу надсилає Державному комітету фінансового моніторингу України картку реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що використовується для його подальшої ідентифікації.
- форма повідомлення та картки реєстрації встановлюється Державним комітетом фінансового моніторингу України.

Але, після внесення з 1 листопада 2005 року змін до наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», просто неможливо надіслати перше повідомлення про фінансову операцію разом з вперше надісланою картою реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Справа в тому, що з цієї дати, при подачі повідомлення про фінансову операцію, стало обов'язковим для заповнення поле 080 форми № 4-ФМ, в якому необхідно зазначити ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ, який, в свою чергу, може бути присвоєний тільки Державним комітетом фінансового моніторингу України, після одержання ним вказаної картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Повідомлення про присвоєння ідентифікатора суб'єкта в ІАС ДКФМУ, в якому вказується цей ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ, надсилається суб'єкту первинного фінансового моніторингу протягом п'яти робочих днів, після одержання картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу Державним комітетом фінансового моніторингу України (докладніше всі аспекти одержання ідентифікатора в ІАС ДКФМУ від Державного комітету фінансового моніторингу України будуть розглянуті у наступній частині).

Ще одна вимога з цього питання міститься в наказі Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», та полягає у наступному:

- у разі зміни реквізитів суб'єкта, що зазначені у картці, він має повідомити Державному комітету фінансового моніторингу України про такі зміни протягом трьох робочих днів з моменту їх настання.

Значимо, що після внесення з 1 листопада 2005 року змін до наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», було суміщено дві інформаційні форми, одна з яких призначалась для повідомлення про призначення працівника відповідального за проведення фінансового моніторингу, а друга була картою реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Тепер ця форма називається «Картка реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб» (форма № 1-ФМ).

На практиці суб'єкт первинного фінансового моніторингу надсилає форму № 1-ФМ Державному комітету фінансового моніторингу України значно раніше, ніж повідомлення про фінансову операцію, оскільки повинен призначити працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу, ще до здійснення першої фінансової операції, та надіслати Державному комітету фінан-

сового моніторингу України цю ж форму № 1-ФМ. Таким чином, реєстрація суб'єкта первинного фінансового моніторингу фактично здійснюється автоматично, ще при надсиланні Державному комітету фінансового моніторингу України форми № 1-ФМ, у якості повідомлення про призначення працівника відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу.

Зазначимо також, що відповідно до нової редакції наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення», з 1 вересня 2006 року суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані подавати Державному комітету фінансового моніторингу України форму № 1-ФМ (не враховуючи випадків надання інформації у вигляді форми № 1-ФМ про працівника, відповідального за проведення внутрішнього фінансового моніторингу) в наступних випадках:

- у разі реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу в інформаційно-аналітичній системі Державного департаменту фінансового моніторингу;
- у разі подання інформації про відокремлений підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- при зміні загальних та додаткових відомостей про суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- при зміні відомостей про відокремлений підрозділ;
- у разі припинення діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу).

Далі наведемо правила заповнення форми № 1-ФМ, відповідно до вимог наказу Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення».

При зміні загальних та додаткових відомостей про суб'єкта первинного фінансового моніторингу, виконуються наступні вимоги до заповнення форми № 1-ФМ:

- заповнюється обов'язково тільки розділ I;
- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення 2 відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток 6) «додаткове» (модифікувати реквізити повідомлення, що було раніше внесено до бази даних та взяте на облік) вказується лише, якщо форма № 1-ФМ для даного суб'єкта з кодом «первинне» була раніше взята на облік;
- поле 051 розділу I «Ідентифікатор відокремленого підрозділу в ІАС ДКФМУ» не заповнюється;
- інші поля розділу I заповнюються обов'язково, в тому числі поле 050 «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ»;
- в розділах II, III, V заповнюються тільки ті поля, у яких відбулися будь-які зміни;
- розділ IV не заповнюється;
- у колі в правому нижньому куті проставляється зразок печатки суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі припинення діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу, виконуються наступні вимоги до заповнення форми № 1-ФМ:

- заповнюється обов'язково тільки розділ I, II, III, V;
- розділ IV не заповнюється;
- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення 2 відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток 6) «додаткове» (модифікувати реквізити повідомлення, що було раніше внесено до бази даних та взяте на облік) вказується лише, якщо форма № 1-ФМ для даного суб'єкта з кодом «первинне» була раніше взята на облік;
- поле 051 розділу I «Ідентифікатор відокремленого підрозділу в ІАС ДКФМУ» не заповнюється;
- інші поля розділу I заповнюються обов'язково, в тому числі поле 050 «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ»;
- у полі 101 розділу II проставляється чотири нулі;
- у колі в правому нижньому куті проставляється зразок печатки суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

При зміні відомостей про відокремлений підрозділ, виконуються наступні вимоги до заповнення форми № 1-ФМ:

- заповнюється обов'язково тільки розділ I;
- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення 2 відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток б) «додаткове» (модифікувати реквізити повідомлення, що було раніше внесено до бази даних та взяте на облік) вказується лише, якщо форма № 1-ФМ для даного відокремленого підрозділу суб'єкта з кодом «первинне» була раніше взята на облік;
- поля 010 – 020 та поле 050 «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» розділу I заповнюються реквізитами суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- у полі 051 розділу I «Ідентифікатор відокремленого підрозділу в ІАС ДКФМУ» вказується ідентифікатор відокремленого підрозділу;
- у полі 060 «Тип суб'єкта (код), відомості про який подаються» розділу I вказуються тип відокремленого підрозділу (згідно з Додатком 7);
- у розділах IV, V обов'язково заповнюються лише поля 320, 330 та поля, у яких відбулися зміни;
- у разі відсутності у відокремленого підрозділу власного ідентифікаційного коду за ЄДРПОУ, у полі 320 розділу IV вказується код за ЄДРПОУ суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- у разі, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу приймає рішення щодо надання дозволу відокремленому підрозділу безпосередньо подавати Державному комітету фінансового моніторингу України форму № 2-ФМ «Реєстр фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу» та № 4-ФМ «Повідомлення про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу», в правому нижньому куті форми проставляється печатка відокремленого підрозділу, а в інших випадках проставляється печатка суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

У разі припинення діяльності відокремленого підрозділу, виконуються наступні вимоги до заповнення форми № 1-ФМ:

- заповнюються тільки розділи I, та IV (обов'язково);
- у полі 040 «Вид повідомлення (код)» розділу I зазначається код виду повідомлення 2 відповідно до довідника кодів видів повідомлень (додаток б) «додаткове» (модифікувати реквізити повідомлення, що було раніше внесено до бази даних та взяте на облік) вказується лише, якщо форма № 1-ФМ для даного відокремленого підрозділу суб'єкта з кодом «первинне» була раніше взята на облік;
- поля 010 – 020 та поле 050 «Ідентифікатор суб'єкта в ІАС ДКФМУ» розділу I заповнюються реквізитами суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- у полі 051 розділу I «Ідентифікатор відокремленого підрозділу в ІАС ДКФМУ» вказується ідентифікатор відокремленого підрозділу;
- у полі 060 «Тип суб'єкта (код), відомості про який подаються» розділу I вказуються тип відокремленого підрозділу (згідно з Додатком 7);
- у разі відсутності у відокремленого підрозділу власного ідентифікаційного коду за ЄДРПОУ, у полі 320 розділу IV вказується код за ЄДРПОУ суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- у полі 361 розділу IV проставляється чотири нулі;
- в правому нижньому куті форми проставляється печатка суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Наголошуємо, що незалежно від підстав, з яких подається форма № 1-ФМ, вона підписується завжди керівником суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Підпис керівника засвідчується відбитком печатки суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Після обробки форми № 1-ФМ, Державний комітет фінансового моніторингу України надсилає суб'єкту первинного фінансового моніторингу форму № 3-ФМ «Повідомлення про результати обробки картки реєстрації суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) та відповідальних осіб», якою повідомляє про внесення наданої інформації до ІАС ДКФМУ, або про відмову у внесенні наданої інформації до ІАС ДКФМУ.

У разі одержання вказаної відмови, суб'єкт первинного фінансового моніторингу знову направляє виправлену інформацію у вигляді форми № 1-ФМ, яку заповнює за наведеними вище правилами.

Література

1. Закон України від 28 листопада 2002 р. № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» (зі змінами та доповненнями).
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1800 «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами» (зі змінами та доповненнями).
3. Постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 644 «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).
4. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 24 квітня 2003 року № 40 «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» (зі змінами та доповненнями).
5. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 13 травня 2003 року № 48 «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення» (зі змінами та доповненнями).
6. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 28 вересня 2004 року № 122 «Про запровадження Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України та подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками» (зі змінами та доповненнями).